

821-163.41-1

P 115
P 116

СРБОЉУБ МИТИЋ

КАМЕНОВАЊЕ ПЕВАЧА

ПОЖАРЕВАЦ
1969.

22344

Вињете АУТОРА

БИБЛИОТЕКА
САВРЕМЕНА ПОЕЗИЈА

Уредник
ВОЈИСЛАВ ЖИВКОВИЋ

ЧАСОПИСА „БРАНИЧЕВО“
Издање

РОДОСЛОВ

ЧУКУНДЕД МИТА

Не зна му се време
Ни траг последњи
Небрат му костур
Од времена не одбрани

Гробом му гроб затрше.

ПРАДЕД СТАНИМИР

Јави се 1848. године,
Умуче 1913. године.

Стаса на мукама
Од зле стрине кињен

Би најорнији орач и копач
И на невољу насмејан

У раду и весељу
Дође до дана
Кад га бесан во уби.

ПРАБАБА ЖИВКА

Отвори очи 1848. године,
Обневиде 1915. године.

Би радна и печална
И запамти се по материинству
Би сва у синовима

У рату грозном
Војска јој главу одруби
И пси је раскидоше.

ДЕД СТОЈАН

Угледа га сунце 1884. године,
Уви га тама 1956. године.

Би ликом красан човек
Би прек ал' поштен
Би ћутљив ал' мудар

Би читању вичан
И без књиге не заспа

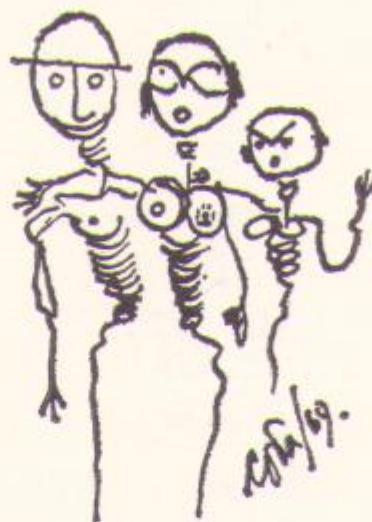
Умре мирно.

БАБА РУЖИЦА

Уђе у јаву 1883. године,
Заспа 1963. године.

Прође јака и умна
Би радина и тврда као кремен
Би кућаница у крви
И језик јој је био златан

У дубокој старости
Усахну поштована.

СТРИЦ ВОЈИСЛАВ

Освани 1908. године,
Замаче 1926. године.

Раностасан и прелеп
Би омилен и засја челом
Па га дадоше на школе велике

Од студени зле бољке
Свену прерано.

ОТАЦ ЉУБИСАВ

Устаде 1904. године,
Сломи се 1941. године.

Беше најбољи певач
И смејач у селу
Два метра висок а много виша
У доброти

И би велика инација
У правдољубљу

Уочи великог рата
Узе га болест
А тек нам обећа благо време.

МАЈКА БРАНКА

Обрадова јој се дан 1905. године,
Угаси јој се звезда 1962. године.

Мајушна телсм
Душом преголема
Златна протече

Бистроока дубоко догледа
И тмину грдну
И боје дање

Над мајкама мајка
Правду ужасну на голим рукама
Пронесе усијану

Рано је узе гроб
Ал' запахну је среће дашак

Слатка јој земља
Око костура.

СЕСТРА ЛЕПОСАВА.

Улеша свет 1930. године.

Тако звезда звезду искреши
Звездо

Виле те на рођењу полубиле
Вило

Нека ми дуго мирише мирише
Ружа моја

Нека ме око моје анђеоско
Нека ме небо моје милостиво
гледа
У љубави

Нека те живот нежно љуби
Сестро моја.

ЗЕТ БОЖИДАР

За њега свет сазнаде 1927. године

У час невољни ми дође
Добар брат

Чист загрли ме кужног

Од њега ме
Помилова сунџе

Нека му део мог срда
Цветоока сестра моја љубљена
Врати стократо.

СЕСТРИЋ ДРАГАН

Озари нас 1953. године.

Анђео дође и усхити нас сило
Таму сатре
И озлати залогаје црне

Не издале нас ни лепотом
Ни срцем

О сунчане наше очи
Дубина
Бездан наш златни

О велика лепа
Кости Љубисављева

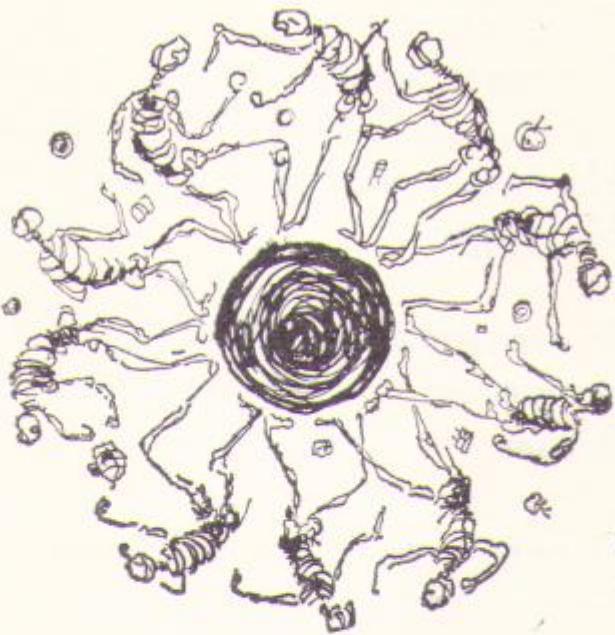
Топлодушни наш до неба гласу
Како да ти се за срећу одужимо.

СРБОЉУБ

Дисати поче 1932. године.

Би песник.

ЖЕНА ЦВЕТА

Заплака 1931. године.

Из мирне куће
Међ' црне књиге дође
Не згроzi сe

Тиходушна а очајног поднесе
Полуделог и крвавог
Не пљуну

Усрећи ме породом и нека јој
Сан и храна слатки буду.

КЋИ ВЕЧНА

1959. године банду ми сунце у ноћ.

Сунце моје тршаво
Таму ми сурва
Црног ме укиде

Када се смеши као да се
Отвара цвет
Окитила ме страшног

Када ме погледа као да се
Смиљује судбина
Живот мој неуклет

Нека је свет не растужи
цветооку

Нека јој јед не окужи
Душу голубију
Кад прва реч би јој цвет
А друга тица

Нека ми озлати очи лепотом
Док будем тонуо

Сунце моје тршаво.

СИН ДОБРИЦА

У дан загази 1960. године.

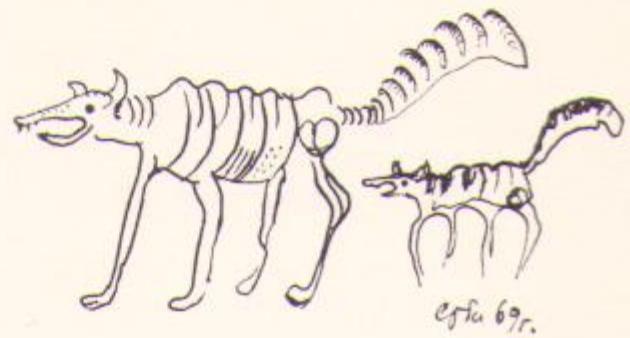
Роди ми се бескрај

Опет тужник украси свет
О нека одоли мукама

Ако си ми раван сине
Не заобиђи ми траг

Испиј мирно чемер
И злу стани на мегдан
Не дај се не одустани
Не уклони се крви моја
Вољени мој

Настави ме.

УКЛЕТНИЦИ
И БЕСНИЦИ

НЕНАД

Немам ни једно небо
Без злоптица

Зајатиле
Мој доок мали
Оштрокљуне.

ЛУТАЧ

Сивило сивило сивило промочило ме
Осурило ме унаказило ме сивило
Небо сиње се над главом раскрилило
О немам дана белог
Ни сунца јасног
Ни тице да ми крилом око такне

О немам ноћи меке
Ни маја лисног
Прозверило се прозверило сивило
Па мори ми санџе
Грозно је на мен' зло се окомило
Па месо ми чили часомице

То ил' грдно зајаши ме лудило
Ил' мати ме укле
Да гони ме и камен
Ил' ми беснило предака
Уму ногом на проток
Па ни пута ми ни станка.

ТМИНАР

Црни ми ветрови дожилали до кичме
Па би да ме у горко месо таме
Пустог гурну
Да ми у мутној води тмине
Запаљени језик угасе

Да ми се никад више очи
До младе дуге не прикраду
Да никад више моје унакажено срце
Зубе не покаже.

САМОУБИЦА

Како ли се спава
У мртвачком сандуку
Како ли се спава
С добрым сечивом у телу

Хајде да сакријемо
По нож испод леве сисе
Хајде да обучемо
Дрвено одело

Докле као пужеви
Ка неминовном
Хајде да опалимо
Шамар судбини.

ОБЕШЕНИК

Није ми добро мајко није није
Тај ваздух срџе доји мозак бије
Висина крило је плаво голубије
Ал' јави крије
Извор и увир
Па зли је трен сваки од ког добије
Дан грозан лик и грешно лије
Киша неумна
Из провалије плаве на несвет
И што ли тражим гробу раван
Што ли пије кожа моја то млеко
Што ли рије сиви онај под челом
Где л' рањивије звери од мен' рушног
Где л' кукавније лажи од мен' живог
О зло ми је
И месо ми време лиже
Смрти је сенка кров мој
И све ружније смеје се сунца
Све земније срџе ми тутњи
Све гробније мирише ми биље
Све бездушније кињи ме ум
О у мени је смрти говор
О грозан ли је сат ми дошо
У глави ми се уже расклупчава

омчасто

То загрли ме самрт.

ЗЛОСНИВАЧ

Сни човек и види рат велики
И осети буши га куршум
И види крв одлази
Сања човек и види
Душмани му цреп с куће
Жену за ноге
Руке у ћемер
Нож под ребра
Чуму за врат
Губу кроз прозор
Поган на име
И види комшије му
Сењак преко плота вабе
Њивама стас тâње
Курјаке му на овце
Види тугу ненадицу
И види велико поганство
Оде човек да се убије.

ОЧАЈАР

Нож ми за врат
А бег затаји
Стра' урниса
Ногу моћи
Смрт ми на кост
И чама ми исиса
Сок надни
И никуда ми из
Грозотног амбиса
У глави морној
Куд ли црн
Кад ми се писâ
Зли животић
Што ли спи бес
Кад ми сиса
Лева игра
Свену ли ми
Грч љутац
Ил' липса срамно
Велики инат дедов.

СНОГЛЕДАЧ ПОТОПНИК

Небо паде теме ми угну
Уби ми киша љута вид
Сива вода ми свет скри
Грдна ми магла угаси сунац
Ноге ми у друм ко у леш
Пиште дрово и камен
У чоеку пуца кост

Жмури чоек и види
Светом пукло море сиње
Дужа вода и од ока и од тиџе
А ни ноја ни сандука
Жмури чоек и види врчак земље
Види чоек то гвири араврат
И види чоек на араврату
Мртва тиџа с ног'ма увис
'Грбу' јој воде пунан модри се
Сјаји се као меур

Прозури чоек и види
Празан је празан светић
И ни за чудо му
Ни за плач му
Ни за смеј му
Зури чоек и види пустинју.

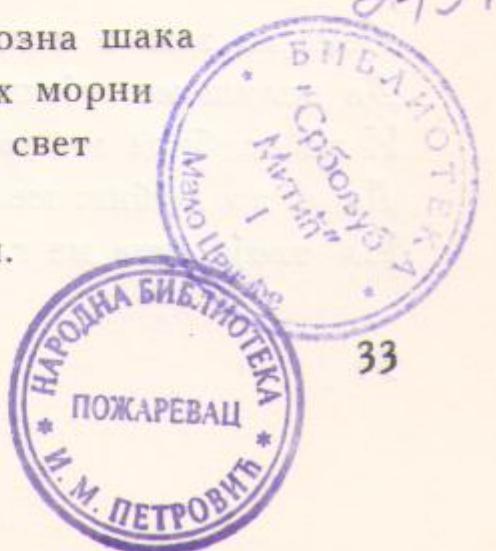
НЕСВЕТНИК

Чудесне иза чела слике живе
Мрак окова
Златна назрех слова моћна
Начух речи надне
Кад пренух се згромљен падох
У горчији од чемера јед

А тек у јаву зађо'
Смејан и санан
И заобручи ме рисји чопор
Заогрну ме љути север
Тамни понор ми пред оком пуче

А тек са сунца вишњег
Из надсвета сиђох
Падох оран да доочим
Да домислим велеумље

Ал' уби ме јаве грозна шака
Злом опи ме ваздух морни
Кривдом обљубљен свет
Загрли ме
Пољуби ме змијски.

СМРТОВИД

У ту земљу сиву тонем ли небом гурнут
Ил' црница ме у љубави ждере
О љута ми је сиса дојна
Кад земља ми је орна мати и гроб глуви

Што изниче ми умна глава кад труљењу сам
На немилост
Зло ли ме земља слатким храни биљем
Да биље будем

О у живом ме грозни гоне црви

Гроб ли ме роди кад у вис стасах
Само за раке пуку дуж
Што слатком глађу покори ме месо
Кад у сред крви сам тако јасно мртва кост

Немајко земљо немајко подло ли ме сазда
Да волиш ме гујски
И не разбира ми ум док тонем даномице
Да л' то љубиш ме милосно
Ил' твоја гута ме глад.

ГЛАВА ОНЕСВЕСНИКА

Зупчасти точак сунца
На моме темену
Као на камену

Усијани прст сунца
Дубе кроз мене
Светао путић

Неко громогласно чудо
Чујем ту негде
Недалеко од ува

Срмено лице сунца
На моме лицу
Као цвет

Негде недалеко од чела
Упоран црвен звук
Као нож игра.

О СКОНЧАВАЊУ УБОГНИКА

Самаџ плачем чоек сињи
Труле скрши ми шкргут зубе
Зверји стра' главу ми кињи
Самрти уста ми чело љубе

Небо пламен земља камен
А сан пуче

Самаџ плачем чоек ружан
Лице ми нокат патни здеро
Злу ждрах земљу тела сужањ
Злосан љут ми смеј прождеро

У глави бол у јави куж
А дан вир

Самац плачем чоек кукаван
А ат кад бех пужје одих
Хтех тицама ни пцу раван
За век се глада не ослободих

Озго јара оздо трава
У мен гар

Самац плачем чоек јадан
Ум ме у вис ал уби дроб
Ском травка зубом вук гладан
Стадо пуст пред мој гроб

Клону лик у оку ми
Раке шир

Самац плачем чоек гробан
Пут раван бе ал пун иглица
Прогниза то ја сив туробан
Светом ко небом срамна тица

Ето ме прохлад гробни
Тмулог гаси

Самац плачем чоек камени
Несан ми трошно сломи чело
Склупча се шарен пут у мени
Не опрости ми одрод село

Ево ми очи тмина зла
Изеде

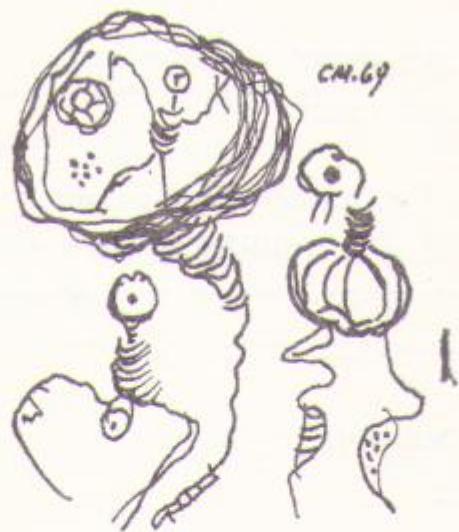
Самац умрех чоек бесан
Ево ми чемерна црче душа
Проуја свет опак и тесан
Промину ја сив и рушан.

ПРОКАЗАНИК

И змрцвали ми побеснели облаци
Па ме дрвеће прораста живог
Трнато грање ми се кроз руке провлачи

Проказали ми зли старци и овејане курве
Па ме сељаци грозног измишљају
Бабе куниље ме мрве модрим деснима

Опањкали ми лањски снегови
Па ме дан опаком тамом огрће
А обиље злата пада на земљу.

ПАМТИЛО

Људи страшни људи ружни невиђено
Изненадно насрташе
Појављиваше се ужасни људи
Са очима бесним

Ако су то била моја мила браћа
Озлочинила иза чела светлог
Ако умне руке њихове
До рамена крваве беху
Ако се очајни у подне наопако
Људског наједоше меса
То је гробне земље
Поганска вакрсавала сила
Наталожена злоисторија то се
Враћала људождерски

И пропијаше луди и пусти
Језера и језера крви
И прождираше богоске покрете
Биљу и костурима
И пијанчише као земља црни
И ждераше живи живе годинама
И годинама брисаше брисаше узалудно
Немоћ у души срамну

Тако док не клонуше

И опет кукавичку своју
Вашљиву своју
Злобну измишљаше правду
Свога бога свирепог
И веру ропску
И глуве своје законе опаке

Да још хиљаду
И хиљаду година
И више
Над песмом
И чудесима главе
Власт неимају.

УМНИК

Пуним главу
Да начиним
Тешку главу
Тврду главу
Да ударим
Да пробијем
Црну земљу
Да ископам
Песму праву
Ко маљ тешку
Да обијем
Глуву браву
Неспознатом
Да отворим
Уста тајни
Да убијем
Главу кривди
Да разорим
Зид трајању

Игру играм
Да надиграм
Судбу пуку
Да ме време
Не избрише
Да ме мрави
Да ме кише
Да ме биљке
Не развуку.

ВАТРОВИД

Пукла одједном кичма
Мога бескрајног
Белог друма
Обескрилиле одједном
Очајне моје
Залубљене очи

На домак јаве назирим
Ватре неке
Стравни почетак
Ластарје жуто
Како се пење
Како све више
Велика
Златна шума бива.

С НОЖЕМ НА ТОЦИЛУ

Мени је то лудило
У крви крила развило
Или је сeme патње
Црно у глави исклијало

Или ме то заиста
Златоуста земља
Заљубљено дозива.

УДЕСНИКУ ЕПИТАФ

Одједном му се срећа увилā
Ко змија
Ко пуж
Ко црв
Одједном му се судба укотурила
Ко грозна зверка

То што му се сијаше зуби
То што га миловаше ноћна пустиња
То што би смејан и веран
И пцу и кобцу
И лаву и мраву
Освети му се грдно

Он хајдуцима пут прстом
Они њему смрт пушком

Лопови седмоселски
Из ноћи банули
У ноћ потонули.

КАМЕНОВАЊЕ ПЕВАЧА

Испред очију сан иза главе свет ту су тиц
Каменован утекох јак страшило сам што теш
Са пола крви цео сам главом и ево се смеши
На хиљадустоти промашај кривде моје лице

На чelu mi сe груша крв посекотине ветар вида
Шкрипим сломљеним ребрима загађен је ал лечи
Овај зелени ваздух прељуто је ал скида
Таму с очију ово сунце налик на моје речи

На дну небанијами се лице као мрља од крви
Добро је — и док лежах мозак ми би на ногама
Каменован протрајах смрт не додирну ме тама
Иза очију иза чела сам нетакнут свет где црвј

У зору пуче лобања али одоле мозак и без очију
Видео бих и без рук досегнућу безног стићи
Ево стојим и знам: у глави ме неће сустићи
Бикови што мегданима хране развратну историју

Јер ево стојим са пола крви цео главом и без лица
Каменованом ближе ми је памћење вечне материје
Каменоваоцима шта њима — ништа већ исувише им је
Испред очију ми је сан иза главе свет ту су тице.

ГУБАВИ НАРЦИС

Наопак и срећу примам неумешно
И у невиности не живим безгрешно
Целог живота очајавам смешно
И смејем се смејем смејем неутешно

Громовит у сну нем над светом овим
Златоуст о себи само мрак прословим
Ја ловац и вребач оком соколовим
Годинама себе узалудно ловим

Порекнут собом првим и десетим
Крилат у глави то пузећи летим
Прастар и таман како да осветлим
Тајну засуту живљењем уклетим

Ја мрав премудри и ја сила лавља
Озлађен губом сатрвен од здравља
И у сну дан ми се смртолико јавља
Зар лаж сам што се у лажи обнавља

Песме бризак јутарњи глад ми гуши
Мозак ме зида лудо тело руши
Како да стасам кад све што у души
Ноћу изластари дању се осуши

Наопак и срећу примам неумешно
И у невиности не живим безгрешно
Целог живота очајавам смешно
И смејем се смејем смејем неутешно.

ОДОЛНИК

Башише ме у ватру бесну у зли гурнуше ме огањ
Пламену ме лудом дадоше у зубе

Неумни сунца одслик да ме спржи бљеском
Светлост озверена да ме спепели

Наопаком оку зенитном дадоше ме везаног
Тамног да ме урнише разјарени сјај небни

Голог метнуше ме пред сабље ватрене
Крвавог увише ме у љуту косу сунчеву

Ал из светлости густе исплива ми костур
Гмизава ватра опака од срџбе одби ми се

Сунце ме у чело усном ал не уби ум
Пламена лишће сиктаво на лицу ми свену

Ватрене сломих сабље очима смејним
Живој ватри моћној одоле ми живот

Од тела ропског то зар откивају се негве смртне
Кад опстојах коштац ватрин.

ИНАТНИК УРЛАЧ

Ево бачен у поље пусто крв точим
И зелен бљујем јед
Ево ме зли сатр бес
Рани ме љуто

Ја који храбро пих
Велики инат Јовов и знах
Да јадикујем моћно
Зар земљи се привих
И ужаснуто погнух лице.

Ја који родих се да проваљујем
Теменом неизмер
Зар надр слепим путем
Ега кукавног
Зар опако небо напукнуто
Молим срамно

О ја то небац грозно псујем
И немилост молим велику
И на звезде деџубиље
Жуто цвање
Хулим

И да л пљујем то душу
Ил чемер
Ил кука злослuto
Таме задње тица

О да л то трује ме страх
Ил разлама ме срџба
Ил густо блато јаве ме
До грла загриза

Ал нека чује ме дан
Нек дође народ
Нека ме мутно
Мог племена око види

Нека ме каменује мој свет
Ја бога немам
То смрт кнутом
Мене бога у мени кињи

То ја не оплакујем тело ломно
За трен усну ми ум
И круто коби сечиво ме начну
Па трошно ми бесује
Изван мене месо

То за рујем просутим
Пати безумно срце
А ја ни у крв људи моји
Не верујем ни у кост:
МОСТ је
Згуснуто мозга ткање
Мрва сива
У којој ВОЉА кује
Речи бритке зуб златан —

Е да би
Злопусто грло гроботвора
Здробио умник.

САДРЖАЈ

РОДОСЛОВ

УКЛЕТНИЦЫ И БЕСНИИ

82.163.41-1

СРБОЉУБ МИТИЋ

КАМЕНОВАЊЕ ПЕВАЧА

ПОЖАРЕВАЦ
1969.

27344

phi.235

